

Як не втратити свою криптовалюту

Чек-лист: чого ніколи не робити, як захиститися і що робити, якщо це вже сталося.

Ніколи цього не робіть

- 1 Нікому не повідомляйте фразу відновлення (12-24 слова) чи приватний ключ.** Жодна біржа, служба підтримки чи поліцейський її не попросить. Хто просить, той хоче вкрати.
- 2 Ніколи не інвестуйте через людину, з якою познайомилися онлайн:** у застосунку для знайомств, Telegram, WhatsApp чи Facebook. Так починається більшість шахрайств, навіть після місяців листування.
- 3 Ніколи не вірте в гарантований прибуток.** «2 % на день», «без ризику», «лише сьогодні» завжди означають шахрайство.
- 4 Ніколи не платіть за виведення власних грошей.** Якщо перед виплатою вимагають «комісію», «податок» чи «страховий внесок», гроші вже втрачено.
- 5 Ніколи не встановлюйте програми віддаленого доступу (AnyDesk, TeamViewer тощо) на чиєсь прохання.**
- 6 Ніколи не відповідайте «підтримці», яка написала вам першою.** Справжні адміністратори та працівники бірж не пишуть першими.
- 7 Дзвонить ваш «банк», «біржа» чи «поліція»? Покладіть слухавку й самі зателефонуйте за офіційним номером.**
- 8 Ніколи не підтверджуйте в гаманці те, чого не розумієте.** Одне «Approve» чи «Sign» на фальшивому сайті може спорожнити весь гаманець.
- 9 Перевіряйте всю адресу отримувача, а не лише початок і кінець.** Не копіюйте адреси з історії транзакцій: шахраї підкидають туди схожі адреси.
- 10 Ніколи не довіряйте сервісам «повернення», які гарантують повернення грошей або хочуть криптовалюту наперед.** Це друге шахрайство після першого.

Як захиститися

- Вводьте адресу біржі самі або відкривайте її із закладок. Фальшиві сайти трапляються в результатах Google і в рекламі.
- Користуйтеся біржею, що має ліцензію на роботу у вашій країні чи регіоні. Увімкніть двоетапну перевірку через застосунок-автентифікатор, а не SMS.
- Увімкніть на біржі список дозволених адрес для виведення, щоб гроші могли йти лише на схвалені вами адреси.
- Більші суми зберігайте на апаратному гаманці, купленому лише у виробника.
- Час від часу перевіряйте, яким сайтам ваш гаманець надав дозволи, і відкликайте непотрібні (наприклад, через revoke.cash).

Якщо це вже сталося

- 1 Більше нічого не платіть і припиніть спілкування з шахраями.**
- 2 Збережіть докази:** ідентифікатори транзакцій (TxID), адреси, суми, час, а також знімки екрана чатів і сайту.
- 3 негайно повідомте** свою біржу й поліцію. Найважливіші перші години: поки гроші ще на біржі, їх можна заморозити.
- 4 Якщо потрібно простежити, куди пішли гроші, і підготувати докази для поліції та біржі:** trailforensics.com.